

Nekrologa

† **Prof. dr. Ivan Merhar.** „Zvon“ žaluje za svojim dolgoletnim sodelavcem, ki je vestno opravljal neprijeten posel slovenskega kritika. Dne 4. julija, med 7. in 9. uro zvečer, je blizu Sv. Martina, zadet od sovražne kroglice v srce, umrl junaške smrti c. kr. nadporočnik in c. kr. profesor v Trstu, dr. Ivan Merhar. Njegovo požrtvovalno narodno delo nam slika g. V. Engelman v „Edinosti“ (št. 197, 18. julija) tako-le: „Političnega boja se pokojnik v javnosti ni udeleževal, zato je pa tem vztrajnejše posvečal vse svoje sile narodno-socijalnemu, društvenemu, izobraževalnemu in literarnemu delovanju. Za'o se je drage volje posvečal vsakemu novemu gibanju takih društev. Omeniti hočemo tu le nekaj najvažnejših. L. 1905 je bil izvoljen na Ciril-Metodovi skupščini v Logatcu v glavni odbor C. M. družbe kot zastopnik tržaških podružnic. To častno mesto je opravljal do l. 1913... V odboru je bil spreten zagovornik želja in nasvetov tržaških podružnic, ki so v tej dobi narastle od 4 na 18. Pri mnogih teh je sodeloval ob ustanovitvi. V trgovskem izobraževalnem društvu je mnogo vplival, da so se v zimskih večerih vršila redna predavanja, in je tudi sam često predal. Bil je nekaj časa odbornik tega društva, ki je po njegovi inicijativi razširilo svoj delokrog. Kot član društva je sodeloval pri ustanovitvi „Trgovsko-obrtne zadruge,“ kjer je ostal prvi podpredsednik do svoje prerane smrti. — Dramatično društvo je izgubilo v njem reorganizatorja, ki je na občnem zboru l. 1907 predlagal ustanovitev stalnega gledališča, kar se je tudi odobrilo. Bil je v prvem letu tega društvenega preporoda predsednik, v drugem letu pa predsednik in intendant. Kot podpredsednik Učiteljskega društva je posvečal veliko pozornost razvoju slovenskega tržaškega šolstva. Vodil je tečaj za meščanske šole, bil član kuratorija Slovenske trgovske šole in krajni šolski nadzornik Ciril-Metodovih šol v Trstu. Tržaško slovensko učiteljstvo bo težko pogrešalo izgubo vrlega tovariša in prijatelja.“

Rajnki Merhar se je rodil l. 1875 v Dolenji vasi pri Ribnici, gimnazijo je dovršil 1896 v Ljubljani; po maturi je bil enoletni prostovoljec na Češkem in je 1897 prišel na dunajsko vseučilišče, kjer je slušal v prvi vrsti slavistična predavanja pri dvor. svet. Jagiću in prof. Jirečku. Predmet obširni njegovi doktorski disertaciji je bila študija o Valvasorju kot etnografu. Žal, da delo večletnega truda ni zagledalo belega dne. Le odlomek iz njega je priobčil l. 1910 v izvestju tržaške državne gimnazije, na katerem zavodu je deloval kot profesor slovenščine po odhodu dr. K. Glaserja od l. 1901. — Za „Dom in svet“ je napisal (XII. let., 1899) članek o J. J. Sreznjevskem na Slovenskem, bil je tudi sodelavec celjskega ilustr. narodnega koledarja; največji del svojega literarnega dela pa je posvetil „Lj. zvonu“, dokler mu je dovoli pičlo odmerjeni čas. Časten spomin vrlemu narodnemu delavcu!

† **Dragotin Marčinko.** — Nikdo ni čutil, da je utihnilo njegovo srce in vendar je bilo za milijon. —

Porodil se je 27. oktobra 1893 v Št. Petru pri Radgoni. Ne z ljubeznijo sprejet, ampak s tistim trpkim Prešernovim stavkom: „Kaj pa je tebe treba bilo?“ Tako je bilo njegovo delinstvo mračno in žalostno — in to se mu je poznalo vse življenje. Bil je zaprt v sebe, sam s seboj, molčeč. — Z 11. leti je prišel v Maribor

v gimnazijo in tu je l. 1913 maturiral. Potem se je posvetil medicini in z odličnim uspehom dovršil prva dva semestra. Od 1. jul. 1914 pa je služil pri vojakihi. Bil je med prvimi, ki so šli na bojišče. Tu je bil sredi oktobra ranjen in prepeljali so ga v Debrecin v bolnico. Rani se je pridružila še kolera in 1. novembra je umrl. Sam med tujimi ljudmi, daleč proč od vseh, ki ga ljubijo in ki jih je ljubil on. In v tuji zemlji leži pokopan. —

Bil je najboljši mladenič, kar sem jih poznal. Lep in močan in dobrega srca kakor otrok. A skrival je svojo dobroto, kakor da ga je sram pred ljudmi, ali kakor da se jih boji. Zato so ga skoraj vsi sodili napačno. Bil jim je tuj — in sam je hodil med njimi: „Kadar je človek sam, roma po svetu okrog. Nič ga ne gledajo oči, nič srca, nič prokletstva polni ljudje — smreke in hojke in bori ga gledajo in se ga dotikajo, kakor, v poljub. Sam hodi človek takrat, tuj vsem znancem iz davnih dni, zato ker so ga pozabili že davno. Tuj jim je vsem, ki so ga ljubili nekoč, zakaj od prvih let je minilo že mnogo dni. Tuj jim je vsem, ki so mu pravili prijatelj nekoč, zakaj prijateljstvo velja samo pri pogrneni mizi. Zato romaj po svetu! Zato romaj, da si sam in da ne poznaš nikogar!“ —

In kakor ga niso poznali kot človeka, tako tudi nikdo ni vedel o njem, da je pesnik.¹⁾ Napisal je mnogo, mnogo tudi sežgal. Pesmi, povesti, dramatične prizore — povsod je iskal in se trudil. Pisal je v preprostem, prikupnem slogu, svež, pristen jezik — popolnoma kakor je govoril. Značilen zanj kot človeka in umetnika je stavek, ki mi ga je poslal nekoč v pismu: „Ko sem bil star osem let, sem bil največji umetnik; napravil sem iz zemlje kip: angel poljubi hudiča.“ Še lepše osvetljuje njegov zdravi, v realnosti temelječi idealizem ideja njegove drame „Mlaka“: „In če stoji v mlaki mož do pasu, in če stoji ženska v mlaki tja do bokov, mož in ženska še imata v solncu najlepši del telesa: srce.“

Da, tak je bil: zdrav, močan, hrepeneč po solncu, poln vere v lepoto.

Tako te vidim, Dragotin, prijatelj, tovariš in tako te bom videl vedno. —

J. R. Glazer.

¹⁾ Prim. 7. števil. let. „Ljubljanskega zvona“ str. 325.

